

Riigi
valimisteenistus

Soovitused hääletamisruumide
paigutamiseks ja valimistega seotud
dokumentide koostamiseks

Riigikogu valimised 2023. a

SISUKORD

Sissejuhatus	3
1. Hääletamisruumide asukohtade määramine	4
2. Valimisjaoskondade moodustamine	6
2.1. Valimisjaoskondade moodustamise määruse vastuvõtmine või muutmine	6
2.2. Valimisjaoskondade ja hääletamisruumide andmete kandmine VISi	7
3. Häältelugemiskomisjoni moodustamine ja ülesanded	15
3.1. Häältelugemiskomisjon	15
3.2. Häältelugemiskomisjoni liikmete ja asendusliikmete lisamine VISi	16
4. Jaoskonnakomisjonide moodustamine ja liikmete nimetamine.....	20
4.1. Jaoskonnakomisjonide moodustamise otsuse vastu võtmine	20
4.2. Jaoskonnakomisjoni liikmete sisestamine VISi.....	21
Lisad.....	25
Lisa 1. Riigikogu valimiste toimingud ja tähtajad	25
Lisa 2. Kontroll-leht valla- või linnasekretärile Riigikogu valimiste kohta	27
Lisa 3. Kontroll-leht hääletamisruumide ligipääsetavuse hindamiseks	28
Lisa 4. Näidis – valimisjaoskondade moodustamine (valitsuse määrus).....	29
Lisa 5. Näidis valla- või linna valimiskomisjoni moodustamine (volikogu otsus)	30
Lisa 6. Näidis – jaoskonnakomisjoni liikmekandidaadi nõusolek	31
Lisa 7. Näidis – jaoskonnakomisjonide moodustamine ja liikmete nimetamine (volikogu otsus)....	33

SISSEJUHATUS

Riigi valimisteenistuse juhend annab soovitusi, kuhu paigutada valimisjaoskondade hääletamisruumid ja abistab valimistega seotud dokumentide vormistamisel. Juhendis on kirjeldatud, kuidas määrata valimisjaoskonnad, nimetada häätelugemiskomisjonide ja jaoskonnakomisjonide liikmeid ning asendusliikmeid. Kõik toimingud ja tähtjad Riigikogu valimiste jaoks, dokumentide näidised ning abistav kontroll-leht on toodud juhendi lisa.

Juhend kajastab ka valimiste infosüsteemi (VIS) kasutamist valimisjaoskondade, häätelugemiskomisjoni ja jaoskonnakomisjoni liikmete ning asendusliikmete andmete sisestamisel. VIS asub veebilehel <https://vis.valimised.ee/>. VIS-i sisenemiseks on vaja kehtivate sertifikaatidega ID-kaarti või mobiil-ID-d. Pärast töö lõppu tuleb alati VIS-ist välja logida. VIS-i kasutamiseks soovitame kasutada brauserina Chrome'i või Firefox'i.

ID-kaart **Mobiil-ID**

Mobiil-ID

Teenusesse **Valimiste infosüsteem v3** sisselogimiseks vajate kehtivat Mobiil-ID lepingut. Sisestage oma isikukood ja telefoninumber ning vajutage "Jätka". Seejärel saadetakse Teie mobiiltelefonile kontrollsõnum.

Isikukood EE

Telefoninumber +372

Jätka

Küsimusi hääletamisruumide asukohtade ja valimistega seotud dokumentide kohta saab esitada helistades numbritel 631 6540 (üldised korralduslikud küsimused), 631 6671 (õigusküsimused) ja 631 6594 (küsimused VIS-i kohta) ning kirjutades e-posti aadressil info@valimised.ee.

[Lisa 1. Riigikogu valimiste toimingud ja tähtjad](#)

[Lisa 2. Kontroll-leht valla- või linnasekretäri](#)

1. HÄÄLETAMISRUUMIDE ASUKOHTADE MÄÄRAMINE

Hääletamisruumi mõiste

Hääletamisruum on Eesti avalikus ruumis ajutine nähtus, olles avatud vaid valimisnädala jooksul. Hääletamisruum on hoones selgelt eristatud ala, kus valija teostab hääletamisõigust. Hääletamisruumis on selleks hääletamisedelite väljaandmise kohad, hääletamiskabiinid ning hääletamiskast(id). Hääletamisruumis peab korda jaoskonnakomisjon, kelle suulised korraldused on kohustuslikud kõigile hääletamisruumis viibivatele isikutele. Hääletamisruumis on keelatud agitatsioon ja hääletajal on keelatud hääletamisruumist välja viia hääletamisedelit. Hääletamisruumini liikumine hoones on viidastatud.

Asukohtade määramise põhimõtted

Hääletamisruumi asukoht on sobiv, kui ta vastab neljale tingimusele: ligipääsetavus, lähedus, harjumuspärasus ja eristatavus. Hääletamisruumi asukoha määramisel peab arvestama ka, et tuleb täita tehnilised tingimused, mis võimaldaksid hääletamist kasutades elektroonilist valijate nimekirja.

Ligipääsetavus

Hääletamisruum peab olema ligipääsetav kõigile hääletajatele, sealhulgas erivajadustega ja puuetega inimestele. See tähendab, et hoone juures peavad olema parkimisvõimalused, liikumisteed hääletamisruumini peavad olema takistusteta ja viidastatud. Hoonesse peab olema võimalik ratastooli või lapsevankriga siseneda. Hääletamisruum peab lifti puudumisel asuma samal korrusel kui hoone peasissepääs ja peab olema ratastooli või lapsevankriga liikumiseks piisavalt ruumikas. Tagatud peab olema liikumistee ja ruumi piisav valgustus. Juhul, kui hoone sissepääsused ei avane automaatselt, tuleb hääletajale muuta kättesaadavaks hääletamise korraldajate abi hoonesse sisenemisel.

Lähedus

Hääletamisruum peab asuma hääletajate elukohtadele piisavalt lähedal. Valdade ja linnade piires tuleb valida hääletamisruumi asukohaks hoone, mis on keskuses või tihedamalt asustatud alal. Asukoha valikul tuleb eelistada hääletamisruumi, mis jääb hääletajate liikumisteedele. Valimisnädala sees avatud hääletamisruumi puhul tuleks arvestada hääletajate liikumistrajektooriga: kodu-töö-kauplus-lasteaed või kool. Nädalavahetusel avatud hääletamisruumi puhul tuleks arvestada hääletajate liikumistrajektooriga: kodu-vaba aja veetmise koht–kultuuriasutus-kauplus. Hääletamisruumi asukoha määramisel tuleb arvestada, et hääletamisruumini oleks valijal võimalik liikuda kas ühistranspordi või autoga.

Harjumuspärasus

Hääletamisruum peab asuma sellises hoones, mis on hääletajale tuttav. Hääletamisruumi asukoha määramisel tuleb arvestada seda, kus hääletaja on valla või linna piires harjunud kasutama avalikke teenuseid või kogunema vaba aja veetmiseks. Varem valimistel kasutatud hääletamisruumide asukohad on ennast õigustanud, kui nende reaalne teeninduskoormus on olnud vähemalt üle 400 hääletaja hääletamisruumi kohta terve valimisnädala vältel. Valijad on harjunud hääletamisruumidega,

mis asuvad kultuurikeskustes, vallavalitsuste hoonetes, koolimajades, raamatukogudes ning seltsi- või rahvamajades. Tallinnas, Tartus ja Pärnus ollakse harjunud ka hääletamisruumidega, mis asuvad suurtes kaubanduskeskustes.

Eristatavus

Hääletamisruum peab hoones asuma kohas, kus on tagatud hääletajate õigus hääletada salaja. See tähendab, et hääletamiskabiinid peab saama hääletamisruumis paigaldada nii, et hääletamisedeli täitmine ei ole väliskeskonnast jälgitav. Hääletamisruumis peab valitsema valimisrahu. See tähendab, et poliitiline reklaam ei tohi hääletamisruumi paista ega kosta. Valimisrahu on kõige paremini tagatud, kui hääletamisruumiks on hoone teistest osadest ustega eraldatud ruum. Kui see pole võimalik, siis peab hääletamisruum olema piisava kõrgusega vaheseintega ülejäänud hoone aladest eraldatud. Hääletamisruumi piiride kohta peab olema täpne info. See aitab ka erakondadel ning kodanikuühendustel orienteeruda, kus neil ei ole lubatud jagada kampaaniamaterjale või veenda hääletajaid nende eelistustes.

Tehnilised tingimused

Elektroonilise valijate nimekirja kasutamiseks peab hääletamisruumiks olema piisavalt suur ala ja tehnilised võimalused arvutitega töökohtade sisustamiseks s.t tehnilist infrastruktuuri ja töötavat internetiühendust.

Rahvatervis

Hääletamisruumiks peab olema piisavalt suur ala, et võimaldada valijatel liikuda hajutatult. Hajutatuse nõue eeldab, et võimalusel paigutatakse hääletamiskabiinid, hääletamisedeli väljaandmise ja hääletamiskasti(de) asukohad selliselt, et nende vahel on vähemalt 2 meetrit.

[Lisa 3. Kontroll-leht hääletamisruumide ligipääsetavuse hindamiseks](#)

2. VALIMISJAOSKONDADE MOODUSTAMINE

2.1. VALIMISJAOSKONDADE MOODUSTAMISE MÄÄRUSE VASTUVÕTMINE VÕI MUUTMINE

Valimisjaoskonnad on alalised. Riigikogu, kohaliku omavalitsuse volikogu ja Euroopa Parlamendi valimistel ning rahvahääletusel korraldatakse hääletamine samades valimisjaoskondades. Sellest tulenevalt peab valimisjaoskondade moodustamise määrus käsitlema kõiki valimisi ja rahvahääletust koos ning arvestama seadustest tulenevate erisustega.

Kõik kohalikud omavalitsused muutsid 2021. a toimunud kohaliku omavalitsuse volikogu valimiste eel valimisjaoskondade määrusi, sest valimiseadused muutusid. Õiguslikult ei ole täna olukord võrreldes 2021. a muutnud. Küll aga soovitame valimisjaoskondade määruse üle vaadata sisuliselt, st analüüsida vajadust määrust muuta lähtudes eelmises peatükis kirjeldatud valimisjaoskondade asukohtade määramise soovitudest.

Juhul, kui on vajalik valimisjaoskondade moodustamise määrust muuta, siis tuleb määrus kehtestada hiljemalt 50. päeval enne valimispäeva ehk 14.01.2023. Muudatustest ja nende vastuvõtmisest tuleb valla- või linnasekretäril riigi valimisteenistust otsuse tegemise eelselt teavitada. Kui valimisjaoskondade moodustamise määrust ei muudeta tuleb sellest teavitada riigi valimisteenistust hiljemalt 6.01.2023.

Valimisjaoskondade moodustamise määruses määratakse kindlaks:

- 1) valimisjaoskondade arv ja numeratsioon ning milliseid hääletamisliike (väljaspool valimisringkonda hääletamine, asukohas hääletamine, kodus hääletamine, haiglas ja kinnipidamiskohas ja hooldekodudes hääletamine) iga jaoskond korraldab;
- 2) hääletamisruumide asukohad eelhääletamise päevadel ja valimispäeval;
- 3) üks valimisjaoskond, kus valijad saavad hääletada kuuendast kuni kolmanda päevani enne valimispäeva.

Riigi valimisteenistuse luba on vaja küsida, kui määratakse rohkem, kui üks valimisjaoskond, kus valijad saavad hääletada kuuendast kuni kolmanda päevani enne valimispäeva. Samuti on vaja riigi valimisteenistuse luba juhul, kui valla- ja linnavalitsus soovib määrata, et valimisjaoskonnal on samal eelhääletamise päeval avatud rohkem kui üks hääletamisruum. Loa saamiseks tuleb riigi valimisteenistusele edastada vastav sooviavaldus e-kirjaga aadressile info@valimised.ee.

Valimisjaoskondade määrus peab kajastama valimiste erisusi. Kohaliku omavalitsuse volikogu valimistel ja Riigikogu valimistel määratakse valimisjaoskond, kes korraldab väljaspool elukohajärgset valimisringkonda eelhääletamist. Sama valimisjaoskond korraldab hääletamist vajadusel ka asukohas, kinnipidamiskohas, haiglas ja ööpäevases hoolekandeesutuses, kui need asutused kohaliku omavalitsuse territooriumil asuvad.

Euroopa Parlamendi valimistel ja rahvahääletusel on üks ringkond, millest tulenevalt ei toimu väljaspool elukohajärgset valimisringkonda hääletamist. Euroopa Parlamendi valimistel ja

rahvahääletusel määratakse valimisjaoskond, kes korraldab hääletamist kinnipidamiskohas, haiglas ja ööpäevases hoolekandeesutuses.

Kodus hääletamist ei pea korraldama kõik valimisjaoskonnad. Määruses tuleb määrata, millised valimisjaoskonnad korraldavad kodus hääletamist. Valimisjaoskondade määramisel tuleb arvestada kohalikke olusid ja asjaolu, et kodus hääletamine toimub kolmel päeval reedest pühapäevani.

[Lisa 4. Näidis – valimisjaoskondade moodustamine \(valitsuse määrus\)](#)

2.2. VALIMISJAOSKONDADE JA HÄÄLETAMISRUUMIDE ANDMETE KANDMINE VISI

Valimisjaoskondade andmed sisestab VISi valla- või linnasekretär või mõni teine valla või linna häältelugemiskomisjoni liige. Samuti võivad valimisjaoskondade andmeid sisestada nii valla- või linnasekretäri kui ka häältelugemiskomisjone abistavad isikud. Uuendusena saab valimisjaoskondade sisestamisel kopeerida ka eelmise valimissündmuse jaoskondade andmeid vallas, linnas või Tallinna korral linnaosas (vt lk. 14). Valimisjaoskonna andmete kopeerimise õigus on KOV sekretäril, KOV häältelugemiskomisjoni liikmel ning KOV abistaval isikul.

Valimisjaoskondade andmete sisestamisel, juhul, kui ei kopeerita eelmise valimissündmuse andmeid, tuleb VIS-is teha järgmised sammud:

- siseneda VIS-i <https://vis.valimised.ee/> (ID-kaardi või mobiil-ID-ga);
- valida käesolev valimissündmus (Riigikogu valimised 2023);
- valida oma töölaual sakk „Valimissündmus ja läbiviijad“;
- valida valimisringkonna alt oma kohalik omavalitsus/linnaosa;
- täita jaoskonna andmed valides plussmärgiga nupu „Lisa jaoskond“;
- täita valimispäeva hääletamisruumi andmed valides plussmärgiga nupu „Lisa hääletamisruum“;
- täita vajadusel eelhääletamise hääletamisruumide andmed, valides plussmärgiga nupu „Lisa eelhääletamisruum“;
- lisada jaoskonnakomisjoni kontaktid „Lisa kontaktid“ nupu alt;

Valimisjaoskonna andmetest on olulisim info selle poolt korraldatavate hääletamisliikide kohta. VIS-is on kõikide jaoskondade kohta vaikimisi täidetud märkeruut kirjaga „Jaoskonnas saavad hääletada ka teise valimisringkonda kuuluvad valijad“. Juhul, kui valimisjaoskond ei korralda väljaspool valimisringkonda hääletamist, siis tuleb vastav märgistus eemaldada. Märgistusest oleneb, kas selle jaoskonna töötajatel on võimalik vastaval perioodil teha teise ringkonna valijatele hääletamismärget.

Jaoskond nr. 1

Jaoskond nr. 1

Jaoskonnas saavad hääletada ka teise valimisringkonda kuuluvad valijad

[+ Lisa kontaktid](#)

Jaoskond viib läbi kodus hääletamist

Ära näita jaoskonda kaardirakendusel

Kui jaoskond korraldab kodus hääletamist, tuleb märgistada vastav ruut – „Jaoskond viib läbi kodus hääletamist“. Juhul, kui on loodud mõni selline jaoskond, mis korraldab ainult asutuses, asukohas ja kodus hääletamist ning hääletamisruumi valijatele ei olegi, siis tuleb märgistada märkeruut „Ära näita jaoskonda kaardirakendusel“ – nii ei ilmu jaoskond valija jaoks valimiste veebilehe kaardirakendusel.

Jaoskonna all tuleb seejärel sisestada täpsem info valimispäeva ning eelhääletamise hääletamisruumide kohta.

Kõigepealt tuleb sisestada andmed valimisjaoskonna hääletamisruumi kohta, kus toimub hääletamine valimispäeval. Sellise jaoskonna lahtioleku aeg on VIS-is täidetud automaatselt. Valimisjaoskonna aadressi sisestamise väli asub VIS-is kaardi all. Kui sisestada aadressiväljale aadress toimub automaatne aadressiotsing. Õige aadressi valimiseks tuleb sellele klikkida, misjärel hääletamisruumi asukoht kuvatakse valimisjaoskondade kaardil.

Valimispäeva hääletamisruumi lisamine

05.03.2023

9:00 - 20:00

Address

Kohustuslik

Asukohta nimetus

Kohustuslik

Ligipääsetavus

Kohustuslik

on olemas

puudub

Ligipääsetavuse info ⓘ

300

Pilt asukohast (ainult üks pilt)

Lohista fail siia

või

[Vali arvutist](#)

MAA-AMET | In-ADS

Q Turu 1

Turu tn 1, Tartu linn, Tartu linn, Tartu maa...

Turu tn 1, Narva linn, Ida-Viru maakond

Turu tn 1, Pärnu linn, Pärnu linn, Pärnu m...

Turu tn 1, Kuressaare linn, Saaremaa val...

Turu tee 1, Assaku alevik, Rae vald, Harju...

Turu tn 1, Valga linn, Valga vald, Valga m...

Turu tn 1, Haapsalu linn, Haapsalu linn, L...

Turu tn 1, Kiisa alevik, Saku vald, Harju m...

Turu tn 1, Vastseliina alevik, Võru vald, V...

Eraldi tuleb lisada valimisjaoskonna hääletamisruumi asukohta nimetus.

Hääletamisruumid

Valimispäev

 05. märts 2023 9:00 - 20:00

 Põllu tn 11, Tartu linn, Tartu linn, Tartu maakond

 Tartu Kutsehariduskeskus

 Ligipääsetavus on olemas - Hääletamisruum on ligipääsetav kõikidele valijatele, hoone juures on parkla, hoone lähedal on ühistranspordi peatus

Lisada tuleb valimisjaoskonna hoonest selline foto või pilt, kus jaoskonna hoone on selgesti eristatav ning võimalusel ka valimisjaoskonna hääletamisruumini viiv uks on fotol esil. Foto peab olema mõõdus vähemalt 1500 x 1100 pikselit.

Ligipääsetavuse kohta tuleb valimisjaoskonna andmetes fikseerida info selle kohta, kas jaoskond on ligipääsetav või mitte. Kui valimisjaoskond on ligipääsetav tuleb teha vastav valik – kui valitakse „Ligipääsetavus – on olemas“, siis ilmub lisaks tekstiväli, kuhu saab vabalt kirjutada ka täiendavaid andmeid. Näiteks saab sellel tekstiväljal tuua esile kaldtee kaldenurk või invaparkla asukoht või märkida, et olemas on pimedate liikumistee, helimajakas. Lisada võib kogu vajaliku info, mis aitaks erivajadustega inimesi enda jaoskonda liikumistee üle otsustada. Sellele väljale saab sisestada ka ühistranspordi info.

Valimispäeva hääletamisruumi lisamine

05.03.2023

9:00 - 20:00

Address

Kohustuslik

Pargi tee 6, Peetri alevik, Rae vald, Harju maakond

Asukohta nimetus

Kohustuslik

Peetri Lasteaed-Põhikool

Ligipääsetavus

Kohustuslik

on olemas

puudub

Ligipääsetavuse info ⓘ

221

Ligipääs nii ratastooli kui ka lapsekäruka. Hääletamisruum asub lasteaia osas.

Pilt asukohast (ainult üks pilt)

Lohista fail siia

või

[Vali arvutist](#)

MAA-AMET | In-ADS

Lisatud pilt:

Kui valimisjaoskonna hääletamisruum on teistel eelhääletamise päevadel teistes asukohtades, siis tuleb vastav info sisestada analoogselt kõigi eelhääletamise päevade või eelhääletamise perioodi

lõikes. Eelhääletamise ajal avatud hääletamisruumide andmete sisestamisel tuleb märkida ka nende lahtioleku aeg s.o kuupäevad ja kellaajad.

Eelhääletamisruumi lisamine

Kuupäev ja kellaeg ⓘ Kohustuslik

Lisa: või

Kui eelhääletamisruum on avatud järjestikustel päevadel ning samadel kellaegadel, siis ajaperiood.

Eelhääletamine

- 27. veebruar 2023 - 4. märts 2023 12:00 - 20:00

 Pikk tn 56, Järva-Jaani alev,
Järva vald, Järva maakond

[← Näita rohkem](#)
- 4. märts 2023 - 4. märts 2023 12:00 - 20:00

 Kesktee 11, Peetri alevik,
Järva vald, Järva maakond

[← Näita rohkem](#)

Muud andmed on sarnased sellega, mis valimispäeval avatud jaoskonna hääletamisruumi kohta. Kui eksituse tõttu sisestatakse liiga mitu jaoskonda, saab ebavajaliku eemaldada prügikasti märgilt. Esimest sisestatud jaoskonda aga kustutada ei saa.

Jaoskond nr. 1 Jaoskond nr. 2

Jaoskond nr. 2

Valimisjaoskonna juurde tuleb sisestada ka vastava jaoskonna kontaktandmed. Lisada tuleb jaoskonna e-postiaadress, milleks võib olla ka üldine valimiste korraldamiseks kohalikus omavalitsuses kokku lepitud aadress.

Jaoskond nr. 2

- Jaoskonnas saavad hääletada ka teise valimisringkonda kuuluvad valijad
- Jaoskond viib läbi kodus hääletamist
- Ära näita jaoskonda kaardirakendusel

[+ Lisa kontaktid](#)

Jaoskonna kontaktide lisamine

E-posti aadress

Kohustuslik

valimised@muhu.ee

Telefon

Kohustuslik

+37254301331

Valimiskasti koju tellimise telefoninumber

+37254301331

Tagasi

Lisan

Eraldi tuleb sisestada jaoskonnakomisjoni telefoninumber ja hääletamiskasti koju tellimise number. Valdavalt korraldatakse kodus hääletamist Eestis ühe keskse omavalitsuses töötava telefoninumbri abil. On aga ka omavalitsusi, kus jaoskonna telefoninumber ongi ka kodus hääletamise tellimuste esitamise numbriks.

✉ jaoskond1@parnu.ee ☎ +37254301288 ☎ +37259116959

Uue jaoskonna sisestamiseks valida ümmargune plussmärgiga nupp jaoskonna vaatel.

Tallinn, Põhja-Tallinna linnaosa Ringkond nr 1

Taaskasutan andmeid

Jaoskond nr. 2

Juhul, kui jaoskondade andmed kopeeritakse eelmisest valimissündmusest, tuleb teha järgmised sammud:

- siseneda VIS-i <https://vis.valimised.ee/> (ID-kaardi või mobiil-ID-ga);
- valida käesolev valimissündmus (Riigikogu valimised 2023);
- valida oma töölaua sakk „Valimissündmus ja läbiviijad“;
- valida valimisringkonna alt oma kohalik omavalitsus/linnaosa;
- vajutada nuppu „Taaskasutan andmeid“ ja kinnitusmodaalil „Taaskasutan“;
- sisestada eelhääletamisruumide hääletamiskuupäevad ja kellaajad;
- vajadusel lisada/kustutada jaoskondi, muuta jaoskondade infot;

Tallinn, Põhja-Tallinna linnaosa Ringkond nr 1

Taaskasutan andmeid

Kui jaoskondade andmed kopeeriti eelmisest valimissündmusest, tuleb need kindlasti üle kontrollida ning vajadusel uuendada.

3. HÄÄLTELUGEMISKOMISJONI MOODUSTAMINE JA ÜLESANDED

3.1. HÄÄLTELUGEMISKOMISJON

Valla või linna valimiskomisjon täidab Riigikogu valimiste ajal häätelugemiskomisjoni ülesandeid.

Riigikogu valimise seadus ei eelda, et kohalik omavalitsus Riigikogu valimisteks moodustaks uue valla või linna valimiskomisjoni, vaid annab häätelugemiskomisjoni ülesanded olemasolevale valla ja linna valimiskomisjonile. Juhul, kui on vaja muuta olemasoleva valla või linna valimiskomisjoni, siis soovitame seda teha enne valimistoimingute algust, s.o hiljemalt 90. päeval enne valimispäeva (4.12.2022). Valla ja linna valimiskomisjoni moodustamise kord ja nõuded tulenevad kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seadusest.

Riigikogu valimistel on kõikidel valla ja linna valimiskomisjonidel ülesanne teha kindlaks hääletamistulemus vallas või linnas. See tähendab seda, et kõik valla või linna häätelugemiskomisjonid loevad teist korda üle oma valla või linna jaoskondade hääletamisedelid ning vormistavad selle kohta hääletamisedelite arvestuslehe ning protokollid.

Riigi valimisteenistus määrab kohaliku omavalitsusega kokkuleppel igast valimisringkonnast ühe valla või linna valimiskomisjoni, kellel on ülesanne teha valimisringkonna põhiselt kindlaks väljaspool elukohajärgset valimisringkonda hääletanud valijate hääletamistulemused ning asukohas ja asutuses antud hääled (kõik vastavas ringkonnas ümbrikus antud hääled).

Nõuded valla või linna valimiskomisjoni liikmele:

- 1) valla ja linna valimiskomisjoni liikmeks võib olla Eesti kodanik või Euroopa Liidu kodanik, kellel on hääletamisõigus kohaliku omavalitsuse volikogu valimistel;
- 2) valla või linna valimiskomisjoni liikme püsiv elukoht ei pea olema selles vallas või linnas;
- 3) valla või linna valimiskomisjoni liige peab olema oma ülesandeid täites erapooletu ja sõltumatu;
- 4) valla või linna valimiskomisjoni liige ei või agiteerida erakonna ega kandidaadi poolt ega vastu.

Valla või linna valimiskomisjonil on vähemalt viis liiget. Volikogu nimetab valla- või linnasekretäri ettepanekul ka kuni kaks asendusliiget, kes asuvad komisjoni volituste ajal volikogu määratud järjekorras nende komisjoniliikmete asemele, kelle volitused on lõppenud. Valla ja linna valimiskomisjonide volitused kestavad kuni komisjoni uue koosseisu nimetamiseni.

Valla ja linna valimiskomisjoni liikme volitused lõpevad ennetähtaegselt:

- 1) tema tagasiastumisega;
- 2) tema surmaga;
- 3) tema asumisega erakonna või üksikkandidaadi volitatud esindajaks;
- 4) tema registreerimiseks esitamiseega kandidaadiks Riigikogu valimistel.

Valla või linna valimiskomisjoni liikme võib ennetähtaegselt valimiskomisjoni liikme kohustustest vabastada tema nimetanud volikogu oma põhistatud otsusega kas omal algatusel või valimiskomisjoni ettepanekul.

Valla või linna valimiskomisjoni esimees on valla- või linnasekretär. Kui valla- või linnasekretäri äraoleku ajaks on kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 55 lõike 5 alusel määratud asendaja, täidab valla või linna valimiskomisjoni esimehe ülesandeid valla- või linnasekretäri asendaja. Soovitame valla- või linnasekretäri nimeliselt mitte nimetada, kuna valimiste korraldamine on valla- või linnasekretärile ametikohajärgne seadusest tulenev ülesanne.

Valla ja linna valimiskomisjoni teenindamise korraldab valla- või linnavalitsus. Palume kontrollida, kas olete avalikustanud valla või linna valimiskomisjoni asukohta ja tööajad. Kindlasti tuleb aegsasti avaldada ka häältelugemise toiminguga aeg ja koht valla või linna veebilehel, et vaatlejatel oleks võimalus toimingut vaadelda. Soovitame valla või linna veebilehele koondada kogu valimisi puudutav info sh valla või linna valimiskomisjoni asukoht ja tööaeg.

[Lisa 5. Näidis valla- või linna valimiskomisjoni moodustamine \(volikogu otsus\)](#)

3.2. HÄÄLTELUGEMISKOMISJONI LIIKMETE JA ASENDUSLIIKMETE LISAMINE VISI

Valla või linna häältelugemiskomisjoni liikmed ja neid abistavad isikud sisestab VISi valla- või linnasekretär.

Valla ja linna häältelugemiskomisjoni liikmel ja teda abistaval isikul on õigus VIS-is:

- sisestada ja muuta jaoskonnakomisjoni liikmete, asendusliikmete ja abistavate isikute rolle ja andmeid;
- sisestada, muuta ja kustutada valija asutuses/asukohas/kodus hääletamise taotlus VIS-i;
- täita häältelugemiskomisjoni poolt häälte teistkordsel üle lugemisel vormistatavaid jaoskondade hääletamissedelite arvestuslehti;
- täita häältelugemiskomisjoni poolt häälte teistkordsel üle lugemisel vormistatavaid jaoskonnakomisjoni protokolle.
- jälgida oma KOVi kuuluvates jaoskondades valija otsinguid ja hääletamismärgete tegemist vastavalt vaadelt VIS-is.

Valla ja linna häältelugemiskomisjoni esimehel ja aseesimehel on täiendavalt õigus VIS-is:

- muuta häältelugemiskomisjoni liikmete rolle (ainult esimees);
- allkirjastada teistkordse lugemise tulemusi kajastavad jaoskondade hääletamissedelite arvestuslehed;
- parandada nimetatud hääletamissedelite arvestuslehti ja kinnitada parandused arvestuslehti uuesti allkirjastades;
- allkirjastada teistkordse lugemise tulemusi kajastavad jaoskonnakomisjoni protokollid;
- parandada nimetatud jaoskonnakomisjoni protokolle ja kinnitada parandused protokolle uuesti allkirjastades.

Häältelugemiskomisjoni aseesimees võib allkirjastada arvestuslehed ja protokollid, kui esimees ei saa seda mingil põhjusel teha. Lõplikuks allkirjastajaks peab olema aga mõlemal dokumendil häältelugemiskomisjoni esimees.

Häältelugemiskomisjoni asendusliikmel ei ole VIS-i tegevuste teostamise õigusi, küll aga on tal võimalik VISis olevat infot vaadata. Kui on vajalik valimiste eelselt või valimiste korraldamise ajal tõsta häältelugemiskomisjoni asendusliige häältelugemiskomisjoni liikme rolli, siis vastava muudatuse saab teha häältelugemiskomisjoni esimees või aseesimees igal ajahetkel.

Lisaks valla ja linna häältelugemiskomisjonidele määratakse Riigikogu valimistel ka nn valimisringkonna häältelugemiskomisjonid. Sisuliselt tähendab see seda, et kümnele valla ja linna häältelugemiskomisjonile tekivad juurde õigused vormistada ning täita väljaspool elukohajärgset valimisringkonda ja asutuses ning asukohas antud häältelugemise tulemusi ringkonna põhiselt kajastavat arvestuslehte ja protokollile.

Neid valimisringkonna häältelugemiskomisjone ei määrata VISis eraldi. Valimissündmuse kirjeldamise juures saab igas ringkonnas märkida, milline kohalik omavalitsus loeb seal väljaspool ringkonda hääletanute protokolle. Selliselt määratud häältelugemiskomisjonil ongi kohe ligipääs väljaspool ringkonda hääletanute protokollile.

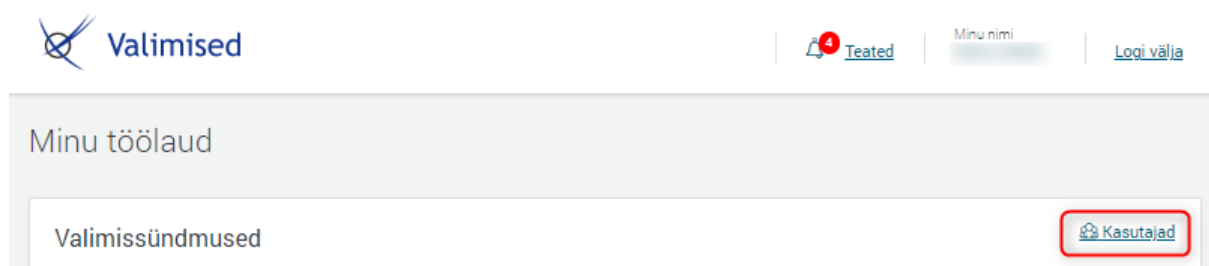
Häältelugemiskomisjoni andmete sisestamisel tuleb VIS-is teha järgmised sammud:

- siseneda VIS-i <https://vis.valimised.ee/> (ID-kaardi või mobiil-ID-ga);
- valida oma töölaual ülevalt paremalt link „Kasutajad“;
- valides nupu „Lisa rollimäärang“ täita nõutavad väljad;
- salvestada lisatud andmed, vajutades rolli lisamise aknas „Lisan“.

Häältelugemiskomisjoni liige võib täita järgmiseid rolle: olla häältelugemiskomisjoni aseesimees, olla häältelugemiskomisjoni liige, olla häältelugemiskomisjoni asendusliige. Häältelugemiskomisjoni võib tema töös abistada ka häältelugemiskomisjoni abistav isik. VISi tuleb sisestada hääletamiskomisjoni liikme isikukood, roll „KOV komisjoni liige“ ja kontaktandmed.

Kasutajaid sisestatakse VISi nende isikukoodi alusel, mille tulemusel täidab VIS automaatselt kasutaja nime väljad. VISi sisestatud isiku rolli kehtivuse algus on vaikimisi sisestamise kuupäev. Rolli määramisel ei ole vajalik lõppkuupäeva täita, sest see lõpeb VIS-is automaatselt, kui pole vajadust rolli kindlal kuupäeval lõpetada.

Valides töölaual ülevalt paremalt lingi saki „Kasutajad“ avaneb vaade kas juba lisatud häältelugemiskomisjonide liikmete loeteluga või andmeteta inforuumina.

Häältelugemiskomisjoni liikmete lisamiseks tuleb valida nupp „Lisa rollimäärang“.

Häältelugemiskomisjoni liikme nimi kuvatakse rolli lisamise aknas automaatselt rahvastikuregistrist pärast tema isikukoodi sisestamist.

Lisa uus roll

Isikukood

37202020287

Eesnimi

EMMET

Perekonnanimi

ESOFOORIA

Roll

KOVVK abistav isik

KOV

Tallinn

Rolli kehtivuse algus

09.08.2022

Rolli kehtivuse lõpp

pp.kk.aaaa

E-post

abistavisik@adresse.ee

Telefon

+372

676799

Tagasi

Lisan

Juhul, kui rolli püütakse lisada isikule, kellel on roll juba VISis olemas (nt erakonna esindaja, kandidaat, valimiste korraldaja teises omavalitsuses) või isikul puudub hääletamisõigus, ilmub veeteade „Kasutajale ei ole vastav roll lubatud“.

Kasutajale ei ole vastav roll lubatud

See teade sulgub automaatselt 1 sekundi pärast. Sulgemise katkestamiseks vajuta Tühikut.

Pärast andmete sisestamist tuleb need salvestada vajutades nuppu „Lisan“ ning eduka rolli lisamise korral kuvatakse vastavat rohelist teadet.

Kõiki sisestatud rolle saab vaadata, minnes vasakpoolsest menüüst lingile „Töölaud“ ja ülevalt paremalt lingile „Kasutajad“. Aktiivsete rollidega kasutajad on valgel taustal, need, kelle roll on käesoleva kuupäeva seisuga kas lõppenud või pole veel alanud, on hallil taustal.

Valimised | Teated | Minu nimi | Logi välja

Kasutajate rollid

+ Lisa rollimäärang

Tulemusi kokku: 15
Alates 2022-06-03 Kuni 2022-06-03 Tühista filtrid

Eesnimi	Perekonnanimi	Isikukood	Roll	Alates	Kuni	Üksus
		46408080232	KOV komisjoni liige	16.08.2021		Tallinn
		47109260359	KOV komisjoni liige	16.08.2021		Tallinn
		37704100249	KOV komisjoni liige	16.08.2021	03.06.2022	Tallinn
		47502110241	KOV komisjoni liige Asendaja	16.08.2021		Tallinn
		35110210017	Jaoskonnakomisjoni liige	01.06.2022	28.11.2022	Riigikogu valimised 2024 Haabersti linnaosa Jaoskond nr. 1

← 1 2 → Kuvan korraga 10

Avades ülevalt paremalt lingi „Filtrid“ on võimalik ka isikuid isikukoodi, nime, rolli jm järgi otsida.

Kasutajate rollid

+ Lisa rollimäärang

Valimissündmus Leia sobiv...	Eesnimi Eesnimi	Perekonnanimi Perekonnanimi	Isikukood Isikukood
Roll Leia sobiv...	Rolli kehtivus Alates	Kuni	
KOV Leia sobiv...	Jaoskond Leia sobiv...	Poliitiline ühendus Leia sobiv...	Välisesindus Leia sobiv...

Tühista Filtreeri

4. JAOSKONNAKOMISJONIDE MOODUSTAMINE JA LIIKMETE NIMETAMINE

4.1. JAOSKONNAKOMISJONIDE MOODUSTAMISE OTSUSE VASTU VÕTMINE

Hiljemalt 20. päeval enne Riigikogu valimispäeva ehk 13.02.2023 moodustab volikogu otsusega hääletamise korraldamiseks vähemalt viieliikmelise jaoskonnakomisjoni ja nimetab valla- või linnasekretäri ettepanekul ning poliitilise tasakaalustatuse põhimõtet arvestades jaoskonnakomisjoni esimehe ja jaoskonnakomisjoni liikmed. Volikogu nimetab valla- või linnasekretäri ettepanekul ning Riigikogu valimise seaduse § 19¹ lõikes 8 ettenähtut järgides vähemalt kaks jaoskonnakomisjoni asendusliiget.

Jaoskonnakomisjoni liikmeks võib Riigikogu valimistel olla Eesti kodanik, kellel on hääletamisõigus. Jaoskonnakomisjoni liikme püsiv elukoht ei pea olema selles vallas või linnas, kus ta jaoskonnakomisjoni liikme ülesandeid täidab.

Nõuded jaoskonnakomisjoni liikmele:

- liige peab valdama eesti keelt;
- liige peab olema oma ülesandeid täites erapooletu ja sõltumatu;
- liige ei või agiteerida erakonna ega kandidaadi poolt ega vastu;
- liige ei saa olla samal ajal erakonna või üksikkandidaadi volitatud esindaja või kandidaat.

Poole jaoskonnakomisjoni liikmetest esitab valla- või linnasekretär ning ülejäänud liikmed esitavad valimistel osalevad erakonnad. Valimistel osalev erakond võib esitada ühe jaoskonnakomisjoni liikmekandidaadi valla- või linnasekretärile hiljemalt 40. päeval enne valimispäev ehk 24.01.2023.

Kui erakonnad kandidaate ei esita või kui nende esitatud kandidaatide arv on väiksem, kui on erakondadel kohti jaoskonnakomisjonis, nimetab volikogu ülejäänud liikmed valla- või linnasekretäri ettepanekul. Kui erakondade esitatud jaoskonnakomisjoni liikmekandidaate on rohkem, kui on erakondadel kohti jaoskonnakomisjonis, nimetatakse kõik ülejäänud kandidaadid jaoskonnakomisjoni asendusliikmeteks. Valla- või linnasekretär teeb volikogule ettepaneku jaoskonnakomisjonide liikmete nimetamiseks ning võimalusel arvestab jaoskonnakomisjoni liikmekandidaadi poolt eelistatud valimisjaoskonda. Jaoskonnakomisjoni liikmeks nimetamiseks peab olema isiku nõusolek.

Jaoskonnakomisjoni aseesimehe valib jaoskonnakomisjon oma liikmete hulgast esimesel koosolekul.

Jaoskonnakomisjoni ülesanne on korraldada hääletamine valimisjaoskonna hääletamisruumi(de)s, valija elukohas või asukohas, kinnipidamiskohas, haiglas ja ööpäevaringses hoolekandeesutuses, teha kindlaks valimisjaoskonna hääletamistulemused ning täita muid seadusest tulenevaid ülesandeid.

[Lisa 6. Näidis – jaoskonnakomisjoni liikmekandidaadi nõusolek](#)

[Lisa 7. Näidis – jaoskonnakomisjonide moodustamine ja liikmete nimetamine \(volikogu otsus\)](#)

4.2. JAOSKONNAKOMISJONI LIIKMETE SISESTAMINE VISI

Jaoskonnakomisjoni liikmeid saab VISi sisestada valla- või linnasekretär, teda VISi täitmisel abistav isik või valla ja linna häälte lugemiskomisjoni liige. Jaoskonnakomisjoni esimees saab VISis pärast jaoskonnakomisjoni aseesimehe valimisi märkida, kes jaoskonnakomisjoni liikmetest on aseesimees ning muuta vastavalt vajadusele jaoskonnakomisjoni liikmete rolle. Jaoskonnakomisjoni esimehel on õigus märkida jaoskonnakomisjoni asendusliige vajadusel jaoskonnakomisjoni liikmeks.

Kõik jaoskonnakomisjoni liikmed ja asendusliikmed on volikogu otsustega määratud tööle konkreetsetesse valimisjaoskondadesse. Jaoskonnakomisjoni liige võib täita järgmiseid rolle: olla jaoskonnakomisjoni esimees, olla jaoskonnakomisjoni aseesimees, olla jaoskonnakomisjoni liige, olla jaoskonnakomisjoni asendusliige.

Lisaks on jaoskonnakomisjoni liikmetega võrdsete õigustega VISis jaoskonnakomisjoni juurde määratud abistavad isikud. Abistavad isikud määratakse VISi rollivalikus „jaoskonna abistav isik“ kategooriasse.

Jaoskonnakomisjoni esimehe, aseesimehe, liikme ja abistava isiku rollis isikul on õigus VISis:

- tuvastada valija hääletamisõigust;
- sisestada, muuta ja kustutada valija asutuses/asukohas/kodus hääletamise taotlus VIS-i;
- teha hääletamismärkeid;
- täita hääletamisedeli arvestuslehte;
- täita jaoskonnakomisjoni protokoll.

Jaoskonnakomisjoni esimehel ja aseesimehel on eespool kirjeldatule täiendav õigus VISis:

- allkirjastada hääletamisedelite arvestusleht;
- parandada hääletamisedelite arvestuslehte ja kinnitada parandused arvestuslehte uuesti allkirjastades;
- allkirjastada jaoskonnakomisjoni protokoll;
- parandada jaoskonnakomisjoni protokoll ja kinnitada parandused protokoll uuesti allkirjastades.
- jälgida oma jaoskonnas valija otsinguid ja hääletamismärgete tegemist vastavalt vaatlust VIS-is.

Jaoskonnakomisjoni aseesimees võib allkirjastada arvestuslehte ja protokoll, kui esimees ei saa seda mingil põhjusel teha. Lõplikult allkirjastajaks peab olema aga mõlemal dokumendil jaoskonnakomisjoni esimees.

Jaoskonnakomisjoni asendusliikmel ei ole VIS-i tegevuste teostamise õigusi, küll aga on tal võimalik VISis olevat infot vaadata. Võib olla jaoskonnakomisjoni liikmeid, kes VIS-iga ei tööta, kellel on sarnased piirangud VISi kasutamisel kui asendusliikmetel. Selliste jaoskonnakomisjoni liikmete rolli määratlus VIS-is on samuti „Jaoskonnakomisjoni liige, vaataja“.

Kui on vajalik valimiste eelselt või valimiste korraldamise ajal tõsta asendusliige jaoskonnakomisjoni liikme rolli, siis vastava muudatuse saab teha jaoskonnakomisjoni esimees igal ajahetkel. Oluline on tagada jaoskonnakomisjoni töövõime. Vaikimisi on asendusliikme jaoskonnakomisjoni liikmeks asumise rolli alguskuupäevaks rolli muutmise päev. Rolli lõppkuupäeva võib jätta täitmata, kui pole soovi rolli kindlal kuupäeval lõpetada.

Jaoskonnakomisjoni liikmete sisestamisel tuleb VISis teha järgmised sammud:

- siseneda VISi <https://vis.valimised.ee/> (ID-kaardi või mobiil-ID-ga);
- valida käesolev valimissündmus (Riigikogu valimised 2023);
- valida sakilt „Valimissündmus ja läbiviijad“ ringkond, vald/linn/linnaosa ning jaoskond, seejärel sakk „Jaoskonnaliikmed“;
- täita jaoskonnakomisjoni liikme andmed valides plussmärgiga nupu „Lisa jaoskonnaliige“;
- sisestada jaoskonnaliikme isikukood, täita vajalikud andmed;
- salvestada lisatud andmed, vajutades rolli lisamise aknas „Lisan“.

Valides töölaualt saki „Jaoskonnaliikmed“ avaneb vaade kas juba lisatud jaoskonnakomisjoni liikmete loeteluga või andmeteta inforuumina, kui liikmeid pole veel lisatud. Isikud, kelle roll on lõppenud või pole veel alanud, kuvatakse hallil taustal, aktiivse rolliga isikud valgel taustal.

Tartu linn Ringkond nr 10

[Jaoskond nr. 1](#) [Jaoskond nr. 2](#) [Jaoskond nr. 3](#) [Jaoskond nr. 4](#) [Jaoskond nr. 5](#)
[Jaoskond nr. 6](#) [Jaoskond nr. 7](#) [Jaoskond nr. 8](#) [Jaoskond nr. 9](#) [Jaoskond nr. 10](#)
[Jaoskond nr. 11](#) [Jaoskond nr. 12](#)

Jaoskond nr. 1

- Jaoskonnas saavad hääletada ka teise valimisringkonda kuuluvad valijad
- Jaoskond viib läbi kodus hääletamist
- Ära näita jaoskonda kaardirakendusel

✉ valimised@tartu.ee ☎ +37254301373 ☎ +3727361333 ✎

Hääletamisruumid

Jaoskonnaliikmed

Jaoskonnaliikmed

[+ Lisa jaoskonnaliige](#)

◇ Nimi	◇ Roll	◇ E-post	◇ Telefon	◇ Alates	◇ Kuni	
MARI MAASIKAS	Liige		+372457548688	01.03.2022	04.03.2023	✎
EINHARD OTSUVK	Aseesimees		+3727492739	27.02.2023	28.02.2023	✎

Jaoskonnakomisjoni liikme nimi kuvatakse rolli lisamise aknas automaatselt rahvastikuregistrist pärast tema isikukoodi sisestamist.

Lisa uus roll

Isikukood

35110210017

Eesnimi

TEST-TOOMAS

Perekonnanimi

TEST-KOPPEL

Roll

Jaoskonnakomisjoni esimees

Valimissündmus

Riigikogu valimised 2023

Jaoskond

Haabersti linnaosa Jaoskond nr. 1

Rolli kehtivuse algus

15.02.2023

Rolli kehtivuse lõpp

14.08.2023

E-post

Telefon

+372

51906975

Tagasi

Lisan

Juhul, kui tekib tõrkeid jaoskonnakomisjoni liikme andmete sisestamisel, siis võib tegemist olla järgmiste olukordadega:

- jaoskonnakomisjoni liikme kandidaat on registreeritud VISis erakonna kandidaadi või üksikkandidaadina või nende volitatud esindajana;
- jaoskonnakomisjoni liikme kandidaadil ei ole hääletamisõigust (näiteks puudub Eesti kodakondsus);

- jaoskonnakomisjoni liige on registreeritud VISis ametisse mõnes teises jaoskonnas.

Kui ilmnevad eespool kirjeldatud nn tõrke olukorrad tuleb andmete VISi sisestamisel vastav veateade. Veateate sisu annab indikatsiooni selle kohta, mistõttu jaoskonnakomisjoni liikme sisestamine on takistatud. Eespool nimetatud tingimustel ei saa volikogu otsuses määratud isikud jaoskonnas töötada.

Rolli kehtivuse algus: 01.06.2022

Rolli kehtivuse lõpp: 28.11.2022

E-post:

Telefon: +37251906975

Teavitused e-postile

Kasutajal on juba vastav aktiivne roll olemas. See teade sulgub automaatselt 4 sekundi pärast. Sulgemise katkestamiseks vajuta Tühikut.

Tagasi Lisan

Jaoskonnakomisjoni liikme lisamisel VISi tuleb tähele panna seda, et kõigil jaoskonnakomisjoni liikmetel ei pruugi olla toimivaid e-posti aadresse. Sellisel erijuhul jäävad e-posti aadressi lahtrid tühjaks. Jaoskonnakomisjoni liikmete kontakttelefoni andmete lahter peab olema täidetud.

Pärast andmete sisestamist tuleb need salvestada ning eduka rolli lisamise korral kuvatakse vastavat rohelist teadet.

LISAD

LISA 1. RIIGIKOGU VALIMISTE TOIMINGUD JA TÄHTAJAD

Kuupäev	Tähtaeg	Toiming
Hiljemalt 04.12.2022	Vähemalt 3 kuud enne valimispäeva	Vabariigi President kuulutab valimised välja.
	Pärast valimiste väljakuulutamist	Vabariigi Valimiskomisjon jaotab mandaadid valimisringkondade vahel.
	Järgmisel tööpäeval pärast mandaatide jaotamisest	Algab kandidaatide registreerimiseks esitamine.
Hiljemalt 04.01.2023	Hiljemalt 60. päeval enne valimispäeva	Siseministerium saadab välisriigis alaliselt elavatele valijatele ja rahvastikuregistri andmete alusel ajutiselt välisriigis viibivatele valijatele elektroonilise valijate teabelehe Eesti Teabevärvas registreeritud või rahvastikuregistrisse kantud e-posti aadressil.
Hiljemalt 14.01.2023	Hiljemalt 50. päeval enne valimispäeva	Valla- või linnavalitsus määrab määrusega kindlaks valimisjaoskonnad.
19.01.2023	45. päeval enne valimispäeva	Lõpeb kandidaatide registreerimiseks esitamine (kell 18.00).
Hiljemalt 21.01.2023	Hiljemalt 43. päeval enne valimispäeva	Lõpeb vigade parandamine kandidaatide dokumentides (kell 18.00).
Hiljemalt 24.01.2023	Hiljemalt 40. päeval enne valimispäeva	Vabariigi Valimiskomisjon registreerib nõuetekohaselt registreerimiseks esitatud kandidaadid.
Hiljemalt 24.01.2023	Hiljemalt 40. päeval enne valimispäeva	Valimistel osalev erakond esitab valla- või linnasekretärile ühe jaoskonnakomisjoni liikmekandidaadi.
Hiljemalt 27.01.2023, juhul kui kandidaadid registreeritakse 24.01.2023	3 päeva jooksul pärast kandidaatide registreerimist	Kandidaat võib esitada kandideerimisest loobumise avalduse.
Hiljemalt 03.02.2023	Hiljemalt 30. päeval enne valimispäeva	Välisesindusele peab olema laekunud kirja teel hääletamise taotlus. Välisesindus saadab esimesel võimalusel valijale valimisdokumendid.
03.02.2023	30. päeval enne valimispäeva	Siseministerium koostab valijate nimekirja. Elukoha ja viibimiskoha aadressiandmetes pärast valimispäevale eelnevat 30. päeva tehtud muudatusi arvesse ei võeta.
Hiljemalt 08.02.2023	Hiljemalt 25. päeval enne valimispäeva	Siseministerium korraldab valijate nimekirja üleandmise riigi valimisteenistusele.
Hiljemalt 13.02.2023	Hiljemalt 20. päeval enne valimispäeva	Valla- või linnavolikogu nimetab oma otsusega jaoskonnakomisjoni esimehe ja vähemalt viieliikmelise jaoskonnakomisjoni.
18.-23.02.2023	15. kuni 10. päeval enne valimispäeva	Vähemalt kahel päeval toimub hääletamine välisesinduses.
Hiljemalt		

23.02.2023	Hiljemalt 10. päeval enne valimispäeva	Siseministeerium korraldab valimiste teabelehe saatmise valijale
27.02-04.03.2023	6. kuni 1. päevani enne valimispäeva	Toimub elektrooniline hääletamine. Hääletamine algab 27. veebruaril kell 9.00 ja kestab ööpäevaringselt kuni 4. märtsini kell 20.00.
27.02.-02.03.2023	6. kuni 3. päeval enne valimispäeva	Toimub eelhääletamine vähemalt ühes igas vallas ja linnas määratud jaoskonnas. Toimub ka väljaspool elukohajärgset valimisringkonda hääletamine. Hääletamine toimub ajavahemikus kell 12.00 ja lõpeb kell 20.00
27.02.-02.03.2023	6. kuni 3. päeval enne valimispäeva	Toimub hääletamine valija asukohas, kinnipidamiskohas, haiglas ja ööpäevases hoolekandeesutuses. Hääletamine korraldatakse ajavahemikus kella 9.00-st kuni 20.00-ni.
03. – 04.03.2023	2. kuni 1. päeval enne valimispäeva	Eelhääletamine toimub kõigis valimisjaoskondades kell 12.00 - 20.00. Toimub ka kodus hääletamine. Kodus hääletamine korraldatakse ajavahemikus 9.00-st kuni 20.00-ni.
Hiljemalt 04.03.2023	Hiljemalt 1. päeval enne valimispäeva	Hääletamisedelitega ümbrikud edastatakse riigi valimisteenistusele.
Hiljemalt 05.03.2023	Hiljemalt kell 12.00 valimispäeval	Hääletamisedelitega ümbrikud edastatakse häältelugemiskomisjonidele.
05.03.2023	Valimispäev	Hääletamine toimub kell 9.00 - 20.00. Toimub ka kodus hääletamine.
		Kuni kella 20.00-ni võib valija oma elektrooniliselt antud häält muuta hääletades pabersedeliga. Varasemalt kell 20.00 alustab jaoskonnakomisjon häälte lugemist. Riigi valimisteenistus loeb elektrooniliselt antud hääled. Igas valimisringkonnas määratud häältelugemiskomisjon loeb väljaspool elukohajärgset valimisringkonda antud hääled. Tallinna linna häältelugemiskomisjon loeb alaliselt välisriigis elavate valijate hääled.
	Pärast valimispäeva	Vabariigi Valimiskomisjon registreerib valitud Riigikogu liikmed ja asendusliikmed pärast valimispäeva, kui Vabariigi Valimiskomisjonile ja Riigikohtule kaebuste esitamise tähtaeg on möödunud või kui esitatud kaebuste kohta on tehtud lõplikud otsused.
Hiljemalt 06.04.2023	Ühe kuu jooksul arvates valimispäevast	Erakond ja üksikkandidaat esitab erakondade rahastamise järelevalve komisjonile ühe kuu jooksul, arvates valimispäevast, valimiskampaania aruande.

LISA 2. KONTROLL-LEHT VALLA- VÕI LINNASEKRETÄRILE RIIGIKOGU VALIMISTE KOHTA

Tegevus	Tehtud
Vajadusel teha volikogule ettepanek nimetada uued valla või linna valimiskomisjoni liikmed hiljemalt 4.12.2022 .	
Analüüsida, kas valla- või linnavalitsuse määrust jaoskondade moodustamise kohta on vaja muuta. Kui jah, siis korraldada, et muutused oleksid vastu võetud hiljemalt 14.01.2023 . Vaadata eelnevalt üle hääletamisruumide ligipääsetavus.	
Kontrolli, kas valla- või linna valimiskomisjoni asukoht ja tööaeg on veebilehel avaldatud.	
Korraldada, et volikogu on hiljemalt 13.02.2023 nimetanud otsusega jaoskonnakomisjonide esimehe, vähemalt 4 komisjoni liiget ja vähemalt 2 asendusliiget.	
Korraldada jaoskonnakomisjonidele valimisvahendid ja valmisolek hääletamiseks.	
Valimiste ajal tagada, et valijad saaksid rahvastikuregistris muudatusi teha.	
Panna veebilehele üles aeg ja koht, kus hakkab häältelugemiskomisjon hääli lugema, et kindlaks teha hääletamistulemus vallas või linnas.	
- lugeda hääled	
- sisestada saadud tulemus VISi	
- allkirjastada protokoll	

LISA 3. KONTROLL-LEHT HÄÄLETAMISRUUMIDE LIGIPÄÄSETAVUSE HINDAMISEKS

Hääletamisruumid peavad olema ligipääsetavad kõigile hääletajatele, sealhulgas erivajadustega ja puuetega inimestele. Ligipääsetavus peab olema tagatud nii füüsilise kui ka infoühikute mõttes. Kontroll-leht on abivahendiks valla- ja linnavalitsustele, et hinnata hääletamisruumide asukoha sobivust. Samas annab kontroll-leht ka ülevaate kohandustest, mida tuleb Riigikogu valimiste ajaks teha, kui hääletamisruumi ei ole võimalik täielikult ligipääsetavasse hoonesse paigutada.

Puuetega inimeste erivajadustest tulenevad nõuded ehitistele on sätestatud määruses, kust leiate vajadusel kontroll-lehes esitatud nõuete numbrilised väärtused¹.

Hinnatav kriteerium	Jah	Ei
Ühistransport ja parkla		
Hooneni, kus asub hääletamisruum on võimalik liikuda ühistranspordiga		
Hoone juures on parkimisvõimalused puuetega inimestele		
Parklast on tagatud takistuste vaba ligipääs hoone peasissepääsuni		
Liikumistee hooneni ja sisenemine		
Hooneni viiv tee ja peasissepääs on suunaviitadega märgistatud		
Hoonesse sisenemisel on võimalik kasutada kaldteed		
Kaldtee on käsipuudega ja tasase ning mittelibiseva pinnakattega		
Kaldtee on piisava laiusega (vähemalt 1,1 m)		
Hoone lävepakku on võimalik ratastooli kasutajal iseseisvalt ületada		
Hoone välisukse avaneb automaatselt või seda on lihtne avada (uksel on jaoskonnakomisjoni telefoninumber)		
Välisuksest sisenemine on vaba ehk uks ei ole lukus või avatav ainult fonoluku abil		
Liikumistee hoonesse hääletamisruumini		
Hääletamisruum on samal korrusel kui hoone peasissepääs		
Hääletamisruumini (kui see ei ole samal korrusel peasissepääsuga) viib lift või kaldtee		
Peasissepääsust hääletamisruumini viiv tee on piisava laiusega (vähemalt 1,5 m)		
Hääletamisruumini viiv liikumistee on vaba igasugustest takistavatest objektidest, sealhulgas lävepakkudest, mida ratastooliga ei saa ületada		
Hoone sisemised ukse avanevad automaatselt või neid on lihtne avada		
Hääletamisruumini viiv tee on suunaviitadega märgistatud		
Hoone siseruumid on piisavalt valgustatud		
Liikumine hääletamisruumis		
Hääletamisruumis on piisavalt ruumi liikumiseks ka ratastoolis või muude abivahenditega		
Hääletamisruumi mahub istekohti, kus valijad, kes vajavad puhkust, saavad istuda		
Hääletamisruum on piisavalt valgustatud		

¹ Puuetega inimeste erivajadustest tulenevad nõuded ehitistele.- RT I, 31.05.2018. Kättesaadav arvutivõrgus: <https://www.riigiteataja.ee/akt/131052018055>

LISA 4. NÄIDIS – VALIMISJAOSKONDADE MOODUSTAMINE (VALITSUSE MÄÄRUS)

NUUSTAKU LINNAVALITSUS MÄÄRUS

Valimisjaoskondade moodustamine

Nuustaku

14. jaanuar 2023 nr X

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse § 22 lõike 2, rahvahääletuse seaduse § 17 lõike 2, Riigikogu valimise seaduse § 19 lõike 2, Euroopa Parlamendi valimise seaduse § 13 lõike 2 alusel.

Valimisjaoskondade arv

Nuustaku linnas moodustatakse 4 valimisjaoskonda.

Valimisjaoskondade numeratsioon ja hääletamisruumide asukohad

- (1) Valimisjaoskond nr 1 hääletamisruum asub kõigil eelhääletamise päevadel ja valimispäeval Nuustaku raamatukogus (Puiestee tn 62, Nuustaku linn, Nuustaku linn, Nuustaku maakond).
- (2) Valimisjaoskond nr 2 hääletamisruum asub teisel päeval enne valimispäeva Nuustaku Lasteaias (Kalda tee 1c, Nuustaku linn, Nuustaku linn, Nuustaku maakond).
- (3) Valimisjaoskond nr 2 hääletamisruum asub esimesel päeval enne valimispäeva ja valimispäeval Nuustaku vallamajas (Anne tn 65, Nuustaku linn, Nuustaku linn, Nuustaku maakond).
- (4) Valimisjaoskond nr 3 üks hääletamisruum asub teisel ja esimesel päeval enne valimispäeva Nuustaku Lasteaias Lepatriinu (Kaunase pst 70, Nuustaku linn, Nuustaku linn, Nuustaku maakond).
- (5) Valimisjaoskond nr 3 teine hääletamisruum asub teisel ja esimesel päeval enne valimispäeva ja valimispäeval Nuustaku kultuurimajas (Ringtee tn 75, Nuustaku linn, Nuustaku linn, Nuustaku maakond).
- (6) Valimisjaoskond nr 4 hääletamisruum asub teisel ja esimesel päeval enne valimispäeva ja valimispäeval Nuustaku seltsimajas (Riia tn 1, Nuustaku linn, Nuustaku linn, Nuustaku maakond).

Hääletamise liigid jaoskondades

- (1) Kohaliku omavalitsuse volikogu valimistel ja Riigikogu valimistel korraldab väljaspool elukohajärgset valimisringkonda eelhääletamist valimisjaoskond nr 1. Valimisjaoskond nr 1 korraldab hääletamist vajadusel ka asukohas, kinnipidamiskohas, haiglas ja ööpäevases hoolekandeesutuses.
- (2) Euroopa Parlamendi valimistel ja rahvahääletusel korraldab jaoskond nr 1 hääletamist kinnipidamiskohas, haiglas ja ööpäevases hoolekandeesutuses.
- (3) Kodus hääletamist korraldavad valimisjaoskond nr 2 ja valimisjaoskond nr 3.

Määruse rakendamine ja jõustumine

- (1) Nuustaku Linnavalitsuse 12. oktoobri 2018 määrus nr 2 „Valimisjaoskondade moodustamine“ tunnistatakse kehtetuks.
- (2) Määrus jõustub kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

(allkirjastatud digitaalselt)

(allkirjastatud digitaalselt)

Mari Maasikas
linnapea

Tiit Möldre
linnasekretär

LISA 5. NÄIDIS VALLA- VÕI LINNA VALIMISKOMISJONI MOODUSTAMINE (VOLIKOGU OTSUS)

NUUSTAKU LINNAVOLIKOGU OTSUS

Nuustaku linna valimiskomisjoni moodustamine

Nuustaku

13. veebruar 2023 nr X

Otsus antakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 13, kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse § 14 alusel ja lähtudes linnasekretäri ettepanekust.

1. Moodustada Nuustaku Linna Valimiskomisjon 5-liikmelisena.
2. Nuustaku Linna Valimiskomisjoni esimees on linnasekretär.
3. Nimetada Nuustaku Linna Valimiskomisjoni liikmeteks: Jüri Mustikas, Kadri Kaasik, Maret Niinemets ja Egle Saare.
4. Nimetada Nuustaku Linna Valimiskomisjoni asendusliikmeteks Kati Kuubik ja Mati Jalakas.
5. Vaidlustamisviide. (vaidlustav halduskohtus)
6. Otsus jõustub teatavakstegemisest.

(allkirjastatud digitaalselt)

Enn Põld
volikogu esimees

LISA 6. NÄIDIS – JAOSKONNAKOMISJONI LIIKMEKANDIDAADI NÕUSOLEK

I SAAJA (VALLA- VÕI LINNASEKRETÄR)

Olen nõus, et mind esitatakse 2023. aastal toimuvatel Riigikogu valimistel jaoskonnakomisjoni liikmeks.

II ESITAJA	
III ESITATAV	
Ees- ja perekonnanimi	
Isikukood	
Eelistatud valimisjaoskonna nr	
Eelistatud periood (märkida sobiv vastus ristiga)	
☐ 27.02.-05.03.2023	☐ 03.03.-05.03.2023
Telefoninumber	
E-posti aadress	
Arvelduskonto number	
E E	

Kinnitan, et vastan järgmistele Riigikogu valimise seaduses jaoskonnakomisjoni liikmele esitatud nõuetele:

- olen Eesti kodanik,
- olen eelhääletamise alguseks saanud 18-aastaseks,
- mind ei ole valimisõiguse osas tunnistatud teovõimetuks,
- mind ei ole kohtu poolt süüdi mõistetud kuriteos ja ma ei kannan vanglakaristust,
- valdan eesti keelt,
- ma ei ole erakonna või üksikkandidaadi volitatud esindaja või kandidaat.

Olen teadlik, et jaoskonnakomisjoni töös ei tohi osaleda isikud, kes on COVID-19 nakatunud, lähikontaktsetes või haigusnähtudega (palavik, köha, peavalu, kurguvalu, tilkuv- või kinnine nina, hingamisraskused). Olen valijate ja jaoskonnakomisjoni liikmete tervise kaitsmiseks COVID-19 viiruse eest nõus kasutama isikukaitsevahendeid.

Kodus või valija asukohas ja asutuses hääletamise toimingute läbiviimiseks on soovitatav COVID-19 vastu vaksineerimine või enne hääletamise korraldamist kiiresti läbimine. Eesmärgiks on nakkusohu vältimine ja jaoskonnakomisjoni liikmete tervise kaitse.

Olen teadlik, et Riigikogu valimise seaduse kohaselt on jaoskonnakomisjoni liige sõltumatu ja ta ei või agiteerida erakonnaega kandidaadi poolt ega vastu ning juhendub seadustest, riigi valimisteenistuse juhenditest ja korraldustest ning valla- või linnasekretäri juhustest.

Olen teadlik, et valimiste korraldamisel töötatakse jaoskonnakomisjonis elektroonilise valijate nimekirjaga, mis eeldab arvuti kasutamise oskust. Kinnitan, et mul on kehtiv ID-kaart ja saan vajalike ülesannete täitmisega hakkama (märkida sobiv vastus selle ees kastis ristiga):

- jah
- ei

IV ALLKIRI
Kuupäev
Allkiri

LISA 7. NÄIDIS – JAOSKONNAKOMISJONIDE MOODUSTAMINE JA LIIKMETE NIMETAMINE (VOLIKOGU OTSUS)

NUUSTAKU LINNAVOLIKOGU OTSUS

Nuustaku linna jaoskonnakomisjonide moodustamine ja liikmete nimetamine

Nuustaku

13. veebruar 2023 nr X

Otsus antakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 13, Riigikogu valimise seaduse § 19¹ lõigete 1, 2 ja 8 alusel ja lähtudes linnasekretäri ettepanekust ning esitatud ettepanekutest jaoskonnakomisjoni liikmekandidaatide nimetamiseks.

1. Moodustada Riigikogu valimisteks kaks jaoskonnakomisjoni ja nimetada nende liikmed järgmiselt:

1.1. Valimisjaoskond nr 1

esimees: Mari Maasikas

liikmed: Jüri Mustikas (Keskerakond), Kadri Kaasik, Maret Niinemets, Kadri Must (Eesti Konservatiivne Rahvaerakond), Egle Saare, Kelli Kapsas (Sotsiaaldemokraatlik Erakond).

asendusliikmed: Kati Kuubik, Mati Jalakas.

1.2. Valimisjaoskond nr 2

esimees: Jüri Aap

liikmed: Kersti Kikas, Kuldar Tumba (Reformierakond), Karin Kaarlep, Toivo Aavik (Isamaaliit)

asendusliikmed: Kristi Sikk, Kaupo Kukk.

2. Vaidlustamisviide (vaidlustatav halduskohtus).

3. Otsus jõustub teatavakstegemisest.

(allkirjastatud digitaalselt)

Enn Põld

volikogu esimees